

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3076/2023. (II. 16.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvény 41–47. §-ai, a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő alkalmazásáról szóló 39/2022. (II. 13.) Korm. rendelet, a hatósági üzemanyagárral kapcsolatos egyes intézkedésekről szóló 57/2022. (II. 28.) Korm. rendelet, a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvény eltérő alkalmazásáról szóló 94/2022. (III. 10.) Korm. rendelet, az árszabályozással kapcsolatos egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 162/2022. (IV. 28.) Korm. rendelet, valamint az egyes, a koronavírus-világjárvány következményeinek elhárítása céljából kihirdetett veszélyhelyzet során kiadott kormányrendeletek hatálybalépéséről és veszélyhelyzeti intézkedésekről szóló 190/2022. (V. 26.) Korm. rendelet alaptörvény-ellenességének megállapítására, pro futuro megsemmisítésére, és azok általános és egyedi ügyekben történő alkalmazhatósága tilalmának megállapítására irányuló alkotmányjogi panasz alapján indult eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint foglalható össze.
- [2] 1.1. Az indítvány előterjesztői – akik valamennyien magyar tulajdonban lévő, üzem- és kenőanyag kereskedelemmel, benzinkúthálózat üzemeltetéssel foglalkoznak (ún. fehér kutak üzemeltetői) – jogi képviselőjük (Karsai Dániel Ügyvédi Iroda) útján 2022. június 30. napján benyújtott, az Alkotmánybíróságra 2022. július 1. napján érkezett, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszukban a támadott jogszabályok és jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény alábbi rendelkezéseire alapították.
- [3] Az indítványozók álláspontja szerint a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Törvény) 41–47. §-ai az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésével, az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseivel, az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésével, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő alkalmazásáról szóló 39/2022. (II. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R1.), a hatósági üzemanyagárral kapcsolatos egyes intézkedésekről szóló 57/2022. (II. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R2.), a veszélyhelyzettel összefüggő egyes szabályozási kérdésekről szóló 2021. évi CXXX. törvény eltérő alkalmazásáról szóló 94/2022. (III. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R3.), az árszabályozással kapcsolatos egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 162/2022. (IV. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R4.) és az egyes, a koronavírus-világjárvány következményeinek elhárítása céljából kihirdetett veszélyhelyzet során kiadott kormányrendeletek hatálybalépéséről és veszélyhelyzeti intézkedésekről szóló 190/2022. (V. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R5.) az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdésével, az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésével, az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseivel, az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésével ellentétesek.
- [4] 1.2. Az alkotmányjogi panasz a támadott jogszabályok és jogszabályi rendelkezések által megsérteni vélt egyes alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában az alábbi indokolást tartalmazza.
- [5] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elve azért sérül az indítványozók szerint, mert a támadott jogszabályok és jogszabályi rendelkezések kihirdetése és hatálybalépése között nem telt el elég idő ahhoz, hogy a jogszabályok címzettjei azok alkalmazására felkészülhettek volna.
- [6] Az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdése által védett vállalkozás szabadságának – illetve annak elengedhetetlen feltételeként értelmezendő szerződési szabadságának – sérelmét az indítványozók abban látják, hogy

- a jogalkotó a gazdasági verseny kibontakozását kellő felkészülési idő nélkül megszüntetve észszerű indokok nélkül vonta el a szerződések tartalmának szabad meghatározását (a vételár kialakításának szabadságát).
- [7] Az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdésével összefüggésben az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében foglalt vállalkozáshoz való jog vonatkozásában az indítványozók abban látják a támadott jogszabályok és jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességét, hogy az ármaximálás (bruttó 480 Ft/liter üzemanyagár, a továbbiakban: hatósági üzemanyagár-sapka) mellett nem tudják úgy működtetni a vállalkozásukat, hogy a költségeik megtérüljenek, és ezzel a vállalkozóvá válás joga sérül, mivel a piacon maradás közgazdasági minimumfeltételei sem biztosítottak. Ezzel a jogalkotó álláspontjuk szerint a vállalkozáshoz való jogot szükségtelenül és aránytalanul korlátozta.
- [8] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jog és ugyanezen cikk (2) bekezdése szerinti, tulajdonkorlátozásra vonatkozó szabály sérelmét az indítványozók szerint egyrészt a 95-ös benzín és dízelgázolaj ármaximálása (Törvény 41. §), a hatósági áras termékekre vonatkozó forgalmazási kötelezettség [Törvény 42. § (1)–(2) bekezdései], a nyitvatartási idő jogszabályi rögzítése [Törvény 43. § (6) bekezdés], a jogszabály által támasztott feltételek fennállása esetére fennálló üzemszünet-hirdetési kötelezettség [Törvény 42. § (3) bekezdés], valamint az ezek megsértése esetére kilátásba helyezett szankciók, a bírság, de különösen az üzemeltetési jog elvonása (Törvény 44–47. §-ai) idézik elő. Az indítványozók szerint az üzemanyagok áremelkedésének megfékezésére alkalmas, de az őket sújtó tulajdonkorlátozó, illetve – elvonó intézkedéseknél enyhébb eszköz lett volna a 95-ös benzint és a dízelgázolajat érintő közterhek (jövedéki adó, általános forgalmi adó) mérséklése külön-külön, vagy együttesen, továbbá a tulajdonkorlátozás közérdekű céljának fennállását is vitatták. Álláspontjuk szerint a jogszabályi környezet kisajátítászerű intézkedést tesz lehetővé, a kisajátításra okot adó közérdekű cél nélkül, e mellett hiányolják az indítványozók a szabályozásból a kisajátítás teljességére, feltétlenségére és azonnaliságára vonatkozó garanciákat. A panasz az üzemeltetési jog elvonásával kapcsolatban annak ideiglenességét is vitatja, amellyel álláspontja szerint a jogalkotó aránytalan korlátozást valósít meg.
- [9] A XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét eredményezi továbbá a tulajdonuk használatának korlátozása (hatósági ár, forgalmazási kötelezettség, bírság lehetősége a szabályszegőkkel szemben, üzemszünetre kényszerítés, használati jog elvesztése), amely mögött a korlátozást igazoló „közérdekű cél” nem ismerhető fel.
- [10] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésébe ütközőnek vélik továbbá a támadott jogszabályokat az indítványozók annak okán is, hogy az – értelmezésük szerint – tulajdoni várománytól fosztja meg őket. Érvelésük szerint ők a legkülönbözőbb (kereskedelmi, építésügyi, jövedéki termékkel kapcsolatos kereskedelmi) hatósági eljárásokban szerzett engedélyek együttesével jogosultak üzemanyag-kiskereskedelmi tevékenységet végezni, s ezen engedélyek összessége vagyoni értéket képvisel. Az engedélyek összessége várományt keletkeztet arra, hogy az állam az engedélyekben rögzített tárgyi feltételeket (ingatlanok, ingóságok, áruk, forgóeszközök) nem vonja el. Az indítványozók az üzemanyag-kiskereskedelemre vonatkozó jogosultságukat szerzett jogként és abból eredő tulajdon gyarapodásként értelmezik, amelynek keretében rövid távon új áruk beszerzését, az üzemanyag-töltő állomás alatti tárolótartály, tároló-létesítmény feltöltését nevesítik, hosszabb távon pedig azt, hogy további tárgyi eszközt vonhassanak be működésbe (pl. járműtisztító épületrész kialakítását és használatbavételét, elektromos töltőállomások kialakítását, PB-palackok forgalmazását). E körben előadták azt is, hogy a támadott szabályozás a tulajdon gyarapodásukat szélsőségesen korlátozza, amelynek nincs legitim célja (közérdekű cél), és az elérni kívánt célokkal sem arányos.
- [11] Az indítványozók az üzemeltetési jog átruházásával összefüggésben az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes hatósági ügyintézéshez való joguk sérelmét abban látják, hogy a miniszter üzemeltetési jog átruházásával kapcsolatos aktusa nem tartozik az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény hatálya alá, és a jogalkotó indokolási kötelezettséget sem írt elő.
- [12] Az indítványozók az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmét arra alapozzák, hogy a miniszter üzemeltetési jogot elvonó döntésével szemben nem biztosított sem a bírósághoz fordulás joga, sem a jogorvoslat lehetősége.
- [13] Az indítványozók szerint a kártalanítás vagy a kompenzációs elem hiánya a szabályozásból, továbbá a miniszter indokolás nélküli, diszkrecionális jogkörben meghozott, jogorvoslattal nem támadható döntése, már önmagában megalapozza a jogalkotói mulasztás megállapítását.
- [14] Az indítványozók az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében deklarált egyenlőségi elv sérelmét azért állítják, mert értelmezésük szerint a vállalkozáshoz való jog tekintetében „fordított diszkriminációt” szenvednek el. Azok a vállalkozások ugyanis, amelyek – tőlük eltérően – nemcsak üzemanyag-kiskereskedelemmel foglalkoznak, hanem finomítással és üzemanyag-nagykereskedelemmel is, utóbbi tevékenységeikből fedezni tudják

a kiskereskedelemben az ármaximalásból eredő veszteségeiket. A jogalkotó így észszerű indokolást nélkülözve alakított ki nem homogén csoportba tartozó jogi személyekre azonos szabályozást, megsértve ezzel az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését.

- [15] A fentiekén túl az alkotmányjogi panasz az Európai Emberi Jogi Bíróság több döntésére is hivatkozik az egyes alapjogoknál előadott okfejtéshez kapcsolódóan.
- [16] 2. A támadott jogszabályok és jogszabályi rendelkezések az alábbiak szerint foglalhatók össze.
- [17] 2.1. A Törvény és annak az indítványban támadott 41–47. §-ai 2021. december 17. napján jelentek meg a Magyar Közlönyben, és 2022. január 1. napján léptek hatályba.
- [18] A Törvény 41. § (1) bekezdése szerint „[a]z árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: Ártörvény) Melléklet I. pont A) alpontjában foglalt táblázatban meghatározott termékek mellett 2022. február 15. napjáig hatósági áras termék a) az MSZ-EN 228 jelű szabványban meghatározott ESZ-95-ös minőségi fokozatú motorbenzin, amely nem teljesíti az ESZ-98-as fokozat minőségi követelményi szintjét, b) az MSZ-EN 590 jelű szabványban meghatározott 2710 20 11 KN-kódú dízelgázolaj, amelyeknek – biokomponensekkel és szabvány szerinti adalékokkal együttesen értelmezett – legmagasabb kiskereskedelmi bruttó ára 480 forint literenként.
- [19] (2) Az (1) bekezdés szerinti termékek értékesítése során egyéb költség vagy díj nem számolható fel.”
- [20] A Törvény 42. § (1) bekezdése alapján az üzemanyagellátás biztonsága érdekében a kereskedelemért felelős miniszter nyilvántartja azon Magyarországon bejegyzett üzemanyagtöltő állomás üzemeltetőt, amely az üzemanyagok hatósági áras forgalmazására vonatkozó részletes szabályokról szóló 626/2021. (XI. 13.) Korm. rendelet alapján 2021. november 18. napjáig a kereskedelemért felelős miniszter felé írásban bejelentette, hogy a) más üzemanyagtöltő állomás 43. § (3) bekezdése szerinti üzemszünetnek bekövetkeztekor, vagy a 44. § (2) bekezdés b) pontja szerinti jogkövetkezmény alkalmazása esetén az üzemanyagtöltő állomás üzemeltetésére vállalkozik, b) az a) pontban foglalt tevékenység érdekében anyagi, technikai és ellátási képességgel rendelkezik, és c) legalább egy üzemanyagtöltő állomás üzemeltetéséhez a megfelelő hatósági engedéllyel rendelkezik.
- [21] A (2) bekezdés szerint nem lehet nyilvántartott szolgáltató, aki üzemszünetet hirdet, vagy akivel szemben a 44. § (2) bekezdés b) pontja szerinti jogkövetkezmény alkalmazásra kerül.
- [22] A Törvény 43. § (1) bekezdése előírja, hogy „[a]z üzemanyagtöltő állomás köteles a 41. § (1) bekezdése szerinti termékek forgalmazására 2022. február 15. napjáig, ha a 41. § (1) bekezdése szerinti terméket 2021. november 15. napját megelőző három hónapban forgalmazta. Ha az üzemanyag töltőállomás üzemeltetője az engedélyt a 2021. november 15. napját megelőző három hónapon belül szerezte meg, a forgalmazási időszak az engedély megadásától számítódik.”
- [23] Amennyiben az üzemanyagtöltő állomás üzemeltetője a Törvény 41. § (1) bekezdése szerinti hatósági áras terméket nem forgalmaz, úgy más, a 41. § (1) bekezdés a) és b) pontjában szereplő termékek minimum követelményének megfelelő motorbenzint és dízelgázolajat köteles a 41. §-ban meghatározott áron forgalmazni [43. § (2) bekezdés].
- [24] Köteles üzemszünetet hirdetni az üzemanyagtöltő állomás üzemeltetője, ha a fogyasztókat a Törvény 41. § (1) bekezdése vagy a (2) bekezdés szerinti termékkel kiszolgálni 7 napon belül nyitvatartási idejében összesen 48 órán keresztül nem tudja. Az üzemanyagtöltő állomás üzemeltetője más okból üzemszünetet nem hirdethet. E szakasz (4) bekezdése szerint az üzemszünet ideje alatt az üzemanyagtöltő állomáson egyéb kereskedelmi tevékenység sem folytatható. Az üzemanyagtöltő állomás az üzemeltető szokásos nyitvatartási idejénél rövidebb nyitvatartási időt nem alkalmazhat a Törvény szerint.
- [25] A Törvény a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) hatáskörébe utalta a hatósági üzemanyagár-sapka betartásának ellenőrzését és rögzíti azt is, hogy szabályszegés esetén a hatóság 100 000 forinttól 3 000 000 forintig terjedő bírságot szab ki, ismételt jogsértés esetén döntésével elrendeli, hogy az üzemanyag-töltő állomást üzemeltető természetes vagy jogi személy üzemanyagtöltő állomást ideiglenesen nem üzemeltethet, amelynek időtartama legalább egy nap, legfeljebb fél év időtartam lehet. Bírság kiszabására azonos napon több, egymást követő ellenőrzés alkalmával is van lehetőség.
- [26] A Törvény 46. § (1) bekezdése értelmében a miniszter a tudomásszerzést követően 24 órán belül megvizsgálja, hogy indokolt-e másik, ún. nyilvántartott szolgáltatóval történő helyettesítés, amennyiben az üzemanyagtöltő állomás üzemeltetője üzemszünetet hirdetett, vagy üzemeltetőtől ezen jogát a NAV ideiglenesen visszavonta. Amennyiben e vizsgálat alapján indokolt, a miniszter haladéktalanul írásban kijelöli az érintett üzemanyagtöltő

állomás 30 kilométeres vonzaskörzetében lévő, a lakosság igényeinek kielégítésére alkalmas nyilvántartott szolgáltatót az érintett üzemanyag-töltő állomás üzemeltetésére, vagy az ellátásbiztonsági szempontokra tekintettel más nyilvántartott szolgáltatót jelöl ki az üzemeltetés ellátására. A kijelölt nyilvántartott szolgáltató az érintett üzemanyag-töltő állomás üzemeltetésére külön engedély nélkül jogosult. A Törvény 47. § (1)–(2) bekezdései értelmében miniszteri kijelölés esetén az üzemanyag-töltő állomás folyamatos működése érdekében a kijelölést megelőző üzemeltető köteles együttműködni a kijelölt nyilvántartott szolgáltatóval. A kijelölés napjától 2022. február 15. napjáig *a)* az érintett üzemanyag-töltő állomás épülete és tárgyi eszközei ideiglenesen a kijelölt nyilvántartott szolgáltató birtokába kerülnek; *b)* a kijelölt nyilvántartott szolgáltató az üzemeltetési jog felfüggesztésével érintett üzemanyag-töltő állomás eszközeit jogosult használni, és az eszközei hasznait szedni; *c)* a kijelölt nyilvántartott szolgáltató viseli az érintett üzemanyag-töltő állomáson értékesítendő, saját árukészlet és üzemanyagkészlet beszerzéséből fakadó költségeket; *d)* a kijelölt nyilvántartott szolgáltató az érintett üzemanyag-töltő állomáson található árukészletet – a 46. § szerinti kijelölést megelőző üzemeltetővel a nyilvántartott beszerzési áron történő elszámolás mellett – értékesítheti; *e)* a kijelölt nyilvántartott szolgáltató viseli az üzemanyag-töltő állomás működéséhez kapcsolódó közüzemi díjakat.

[27] A Törvény 47. § (3) bekezdése szerint „[a] kijelölt nyilvántartott szolgáltató részére az érintett üzemanyag-töltő állomáson található üzemanyagkészletet a 46. § szerinti kijelölést megelőző üzemeltető a nyilvántartott beszerzési áron haladéktalanul értékesíti,” emellett még a 47. § a kijelölés esetén irányadó rendelkezéseket tartalmazza.

[28] 2.2. Noha a Törvény csak 2022. február 15. napjáig rögzítette a két üzemanyagtípus hatósági árát, 2022. február 15. napján hatályba lépett az – Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése alapján kibocsátott – R1., amely a hatósági árazást többszöri módosítással 2022. december 31. napjáig fenntartotta.

[29] 2.3. 2022. február 28. napján jelent meg a Magyar Közlönyben, és kihirdetésének napján 13 órakor hatályba lépett az R2., amelyet a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése alapján alkotott meg. Az R2. a kiskereskedelmi hatósági áras üzemanyagtípusok nagykereskedelmi árát maximálta literenként bruttó 480 forintban és szerződési kötelezettséget hozott létre a nagykereskedők számára, kimondta továbbá, hogy a kiskereskedőnek történő értékesítés során egyéb költség vagy díj nem számolható fel. A Magyar Szénhidrogén Készletező Szövetség (a továbbiakban: Szövetség) részére fizetendő tagi hozzájárulás alól 2022. március–május hónapokra mentességet, ezzel együtt az üzemanyagokhoz kapcsolódó jövedéki adóra kedvezményt biztosított.

[30] Az R2. 5. §-a megszüntette a miniszter mérlegelési jogkörét a kijelölt nyilvántartott szolgáltató kijelölésének körében: amennyiben az üzemanyag-töltő állomás üzemeltetője a Törvény 43. § (3) bekezdése szerinti üzemszünetet hirdetett, vagy ha üzemeltetőjével szemben a Törvény 44. § (2) bekezdés *b)* pontja szerinti jogkövetkezményt alkalmazták, a kereskedelemért felelős miniszter a tudomásszerzést követően 24 órán belül kijelöli a kijelölt nyilvántartott szolgáltatót.

[31] A jogalkotó – többszöri módosítással – az R2. előírásait 2022. december 31. napjáig rendelte alkalmazni.

[32] 2.4. Az R3. – amelyet a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében rögzített hatáskörében bocsátott ki – 2022. március 10. napján jelent meg a Magyar Közlönyben és aznap 22 órakor hatályba is lépett a legtöbb rendelkezése. Az R3. a hatósági áron való üzemanyag-vásárlásra jogosult fogyasztók körét szűkítette részben a járműtípus és tankolására alkalmas kútoszlop tulajdonságai, részben pedig a gépjármű honossága alapján, kizárva a kedvezményből a nem magyar rendszámú gépjárműveket azon országokban bejegyzett rendszámmal ellátott gépjárművek kivételével, amely országokban szintén hatósági áras üzemanyagot a magyar gépjárművek tankolására elérhetővé tesznek. Az R3. is több módosításon esett át, közülük kiemelendő a hatósági üzemanyaggal kapcsolatos egyes kormányrendeletek módosításáról szóló, 2022. július 30-án hatályba lépett, 278/2022. (VII. 30.) Korm. rendelet, amely szűkítette a hatósági áron való üzemanyag-vásárlásra jogosultak körét.

[33] A jogalkotó az R3. hatályát a Védtv. hatályvesztéséig meghosszabbította.

[34] 2.5. Az R4. – amelyet a Kormány ugyancsak az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése alapján alkotott meg – 2022. április 28. napján jelent meg a Magyar Közlönyben, és kihirdetésének másnapján lépett hatályba. Az R4. 3. §-a meghosszabbította az R1. 1. § *a)* és *b)* pontjában írtak (a hatósági üzemanyagár) alkalmazásának időtartamát,

valamint az R2. hatályát és a Szövetség részére fizetendő tagi hozzájárulás alóli mentességet. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXIII. törvény 12. és 12/B. §-a alapján az R4. 2022. április 30. napján hatályát veszítette.

- [35] 2.6. 2022. május 26. napján jelent meg a Magyar Közlönyben és 2022. június 1. napján lépett hatályba az R5., amelyet a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése alapján alkotott meg.
- [36] Az R5. 1. § (2) bekezdésének 18., 19., 21. és 25. pontjai az R1.-et a 3. §-a kivételével, az R2.-t a 8. §-a kivételével és az R3.-at a 4. §-a kivételével 2022. május 31-én hatályos szövegükkel hatályba léptette 2022. június 1. napjával. Az R5. 1. § (3) bekezdése értelmében, ahol az R1., az R2. és az R3., valamint a 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet vagy a 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzetet említ, azon az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 180/2022. (V. 24.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzetet is érteni kell.
- [37] Az R5. 2022. november 1. napján hatályát veszítette. Ennek ellenére a hatósági üzemanyagár-sapka intézménye tovább élt, mert a Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében megalkotta a veszélyhelyzet során kiadott kormányrendeletek hatálybalépéséről és veszélyhelyzeti intézkedésekről szóló, 2022. november 1. napjától hatályos 425/2022. (X. 28.) Korm. rendeletet, amelynek 1. § (2) bekezdésének 13., 14., 16. és 20. pontjai az R1.-et, az R2.-t és az R3.-at a 2022. október 31-én hatályos szövegükkel 2022. november 1. napján hatályba léptette.
- [38] 3. Az R4. már az indítvány benyújtásakor sem volt hatályban, az R5. pedig 2022. november 1. napjától hatályát veszítette. Arra nézve nem szolgáltatott adatot az indítványozók, hogy folyamatban lenne olyan eljárás, amelyben ezeket a támadott jogszabályokat alkalmazni kellene, ezért ezek az Abtv. 41. § (3) bekezdése alapján érdemi vizsgálat tárgya nem lehetnek {hasonlóan lásd: 3132/2013. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [35]–[36]}. Figyelemmel azonban arra, hogy az R4. és az R5. kifogásolt szabályozása lényegét tekintve, más jogszabályban tovább érvényesült, az ezen rendeletekkel kapcsolatban előadott indítványozói érveket az Alkotmánybíróság az érdemi vizsgálatra alkalmas, többi támadott rendelkezés körében értékelte {lásd hasonlóan: 8/2021. (III. 2.) AB határozat, Indokolás [68]} és az indítványt ekként fogadta be 2022. november 29. napján tartott tanácsülésén.
- [39] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadását követően, érdemi eljárása során észlelte, hogy a Magyar Közlönyben 2022. december 6. napján megjelent és aznap 23 órakor hatályba is lépett az uniós szankciók életbelépése okán az üzemanyagárral kapcsolatos egyes rendelkezésekről szóló 494/2022. (XII. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szankciór.).
- [40] A Szankciór. értelmében nem alkalmazhatók a Törvény 41–46. §-ai.
- [41] A Szankciór. hatályon kívül helyezte az R1. hatósági árazásra és forgalmazási kötelezettségre, valamint azok időtartamára (2022. december 31.) vonatkozó 1. § a) pontját, valamint új, 3. §-t illesztett az R1.-be, amely szerint az R1.-nek a Szankciór. hatálybalépését megelőző napon hatályos 1. § a) pontra tekintettel a Törvény 44. §-a alapján indított eljárásokat az eljárást megalapozó kötelezettségszegés időpontjában hatályos szabályok szerint kell elbírálni.
- [42] A Szankciór. hatályon kívül helyezte továbbá az R2. és az R3. hatósági üzemanyagár-sapkával kapcsolatos rendelkezéseit, valamint kiegészítette azokat a folyamatban lévő szankciós eljárásokra vonatkozó – tartalmilag az R1. 3. §-ában foglaltakkal azonos – klauzulával.
- [43] 5. Az alkotmányjogi panasz eljárásokban ugyan a támadott jogszabály hatályvesztése önmagában nem jelenti, hogy az Alkotmánybíróságnak ne kellene érdemben vizsgálnia az indítványt (Abtv. 64. § e) pont), de – amennyiben az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn, illetve az indítvány egyéb okból tárgytalanná vált – akkor az Alkotmánybíróság az Abtv. 59. §-a, illetve az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján megszünteti az eljárást. Miután az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint benyújtott alkotmányjogi panasz esetében az Alkotmánybíróság a jogszabály alkotmányossága kérdésében dönt – és a lefolytatott vizsgálat lehetséges következménye a jogszabály megsemmisítése eredményeként annak hatályvesztése –, nem indokolt az eljárás lefolytatása abban az esetben, ha a támadott jogszabály már nem hatályos és nem is alkalmazható.
- [44] A jelen ügyben az alábbiakat állapította meg az Alkotmánybíróság. Egyrészt a Törvénynek a jelen ügy alapját képező alkotmányjogi panasszal támadott rendelkezései közül a 47. §-ra nem vonatkozik a Szankciór., azonban

a Törvény 47. § alkalmazásának feltétele a 46. § alkalmazása, tehát *de facto* a Szankciór. alkalmazási tilalma a Törvény 47. §-ára is kiterjed. Másrészt az indítványozók nem állították azt, hogy akár egyikükkel szemben is alkalmazták volna a támadott szabályozás által kilátásba helyezett szankciókat, a Szankciór. hatálybalépésekor nem volt folyamatban olyan, az indítványozókat érintő eljárás, amelyben a támadott rendelkezések – az R1., az R2. és az R3. vonatkozó részeinek hatályon kívül helyezése ellenére, a Szankciór. előírása nyomán – alkalmazandók lennének és amelyről az Alkotmánybíróságnak tudomása lenne.

[45] 6. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány elbírálására okot adó körülmény már nem áll fenn, ezért az eljárást – az Abtv. 59. §-a alapján, figyelemmel az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontjára – megszüntette.

Budapest, 2023. január 31.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1544/2022.

